

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Szegedi Ítéltábla dr. Takács István ügyvéd által képviselt **felperes neve (címe)** alatti lakos felperesnek - dr. Király László ügyvéd által képviselt **I.rendű alperes neve (címe)** alatti székhelyű I. r. és a **II.rendű alperes neve (címe)** alatti székhelyű II. r. alperesek ellen kártérítés iránt indított perében a Csongrád Megyei Bíróság 2008. március 13. napján kelt 1.P.20.714/2006/50. sorszámú ítélete ellen az I. és II. r. alperes részéről 51. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **megváltoztatja** és a felperes keresetét elutasítja.

Az I. r. és II. r. alperes elsőfokú eljárási költség és illeték megfizetésére kötelezését mellőzi.

Kötelezi a felperest, fizessen meg 15 nap alatt az alpereseknek 1.600.000.- (Egymillió-hatszázézer) Ft elsőfokú és 800.000.- (Nyolcszázézer) Ft másodfokú eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - az adóhatóság felhívására - 900.000.- (Kilencszázézer) Ft kereseti és 900.000.- (Kilencszázézer Ft fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

A **I.rendű alperes** és a **II.rendű alperes** fióktelepet üzemeltettek **/ingatlan címe/** szám alatt. A két gazdasági társaság tulajdonosai a gépjárművek forgalmazásával foglalkozó ... család.

A felperes és az I. r. alperes között 2001. április 21. napján bérlettel vegyes együttműködési megállapodás jött létre, amelyben az I. r. alperes bérbeadó a tulajdonát képező ... hrsz. alatt nyilvántartott autószalont - ahol a II. r. alperessel **gépkocsi típus 1** és **gépkocsi típus 2** márkájú gépkocsikat forgalmaztak - 2001. június 1. napjától a felperesnek adta bérbe. A bérleti jogviszony időtartamát 5 évben határozták meg havi bruttó 1.000.000.-Ft díj kikötése mellett. A bérlő a bérlemény üzemeltetésére új gazdasági társaságot kívánt alapítani. A szerződés 4. pontja alapján 2001. június 1. napjától 2001. december 31. napjáig tart a bérleti jogviszony első szakasza, amikor a gépkocsi márkák vezérképviseletével a bérbeadó marad jogviszonyban, 2002. január 1. napjától a felek egyező akarata arra irányult, hogy a bérlő közvetlenül kössön szerződést a képviselőkkel. A bérbeadó szándéknyilatkozata szerint a bérlőt támogatja e szerződések létrehozásában, részére minden szükséges információt, ismeretet átad és elősegíti a kedvező megítélésének kialakulását, hogy a márkák forgalmazását a bérlő végezhesse kizárólagos joggal **a megyében**.

2001. május 7. napjától 2002. május 31. napjáig a felperes látta el a fióktelep képviselőt, ezen időszakban mindkét társaság ügyvezetője volt, gépkocsik értékesítésével foglalkozott, azonban 2001. december 31. napjáig a vezérképviselőkkel szerződést kötni nem tudott. A **gépkocsi típus 2** márká képviselőt a **külföldi székhelyű cég neve 1** látja el, amelynek üzletszabályzata tiltja, hogy a kereskedő más márkájú autóval együtt forgalmazza a gépjárművét. Az I. r. alperes 2002. áprilisában arról tájékoztatta a felperest, hogy ez a cég elzárkózott az önálló forgalmazói jogosultság biztosításától, mert a **másik városban lévő** telephelyet ellenőrizve észlelte a kizáró körülményt, vagyis, hogy **gépkocsi típus 1** gépkocsit is árusítottak. Mivel a felperes a **gépkocsi típus 2** márká importőrével megállapodni nem tudott, a **gépkocsi típus 1-re** is beszüntette az időközben megkezdett tárgyalásokat, ugyanis álláspontja szerint ez a márká nem olyan keresett, hogy kizárólagos értékesítése az üzleti érdekét szolgálta volna.

Az I. és II. r. alperesnek 2001. január 1. és május 31-e közötti időszakban a telephelyen 37.904.473.-Ft árbevétele volt, amely a felperes tevékenységének időtartama alatt, 2001. június 1-től 2002. május 31. napjáig 357.917.160.-Ft-ra emelkedett.

A felperes módosított keresetében 28.200.000.-Ft és ennek 2001. december 1. napjától a kifizetésig járó késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alpereseket egyetemlegesen kártérítés jogcímén a Ptk. 318. § (1) bekezdésére és a 339. § (1) bekezdésére hivatkozással. Álláspontja szerint az I. r. alperes szerződésszegő magatartását az alapozza meg, hogy nem tette lehetővé a vezérképviselőkkel való szerződés létrehozását a kizárólagos márkaképviselőre, nem tárgyalt érdemben a **gépkocsi típus 2** és a **gépkocsi típus 1** importőrével, továbbá nem tájékoztatta őt arról, hogy a **gépkocsi típus 2** vezérképviselője más márkával együtt nem engedélyezi a gépkocsija értékesítését. Erről a körülményről csak utólag szerzett tudomást. A II. r. alperes kártérítési felelősségét arra alapította, hogy a 2001. április 21. napján létrejött bérleti szerződés lényegében a **II.rendű alperessel** való együttműködését is rendezte és a II. r. alperest az I. r. alperessel azonos együttműködési kötelezettség terhelte.

A két kft. árbevételeként egy hónapra 22.826.000.-Ft-ot kért figyelembe venni, amelynek 1 %-a, havonta 600.000.-Ft elmaradt haszon iránt érvényesített igényt 2002. június 1. napjától 2006. április 30. napjáig bezárólag.

Az I. és II. r. alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Érvelésük szerint szerződésszegő magatartást nem tanúsítottak, azért hiúsult meg a felperes és a **cég neve 1** között a megállapodás, mert az ügyvezető bérlő nem jelent meg a budapesti közjegyző előtt, hogy aláírja a cég által évente megkívánt tartozáselismerő és kezességvállaló nyilatkozatot.

Az elsőfokú bíróság ítéletében egyetemlegesen kötelezte az alpereseket, fizessenek meg a felperesnek 28.200.000.-Ft-ot és ennek 2004. május 1. napjától járó késedelmi kamatát, valamint 1.366.108.-Ft perköltséget. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A le nem rótt 900.000.-Ft kereseti illeték megfizetésére egyetemlegesen kötelezte az alpereseket. Indokolása szerint a 2001. április 21. napján létrejött megállapodás a felperes és mindkét alperes között érvényes jogviszonyt hozott létre. Nem is lehet az alperesi társaságokat különválasztani, hiszen az I. r. alperes a **gépkocsi típus 2**, míg a II. r. alperes a **gépkocsi típus 1** típusú gépkocsikat értékesítette a ... telephelyen. A szerződés 4. pontjának teljesülését, illetve a felek magatartását vizsgálva arra következtetett, hogy a **cég neve 1** az önálló kereskedési jog biztosításától azért zárkózott el, mert a **gépkocsi típus 2** márkájú jármű mellett más gépkocsik értékesítését is végezték az alperesek és ... a II. r. alperes ügyvezetője a felperest nem hozta olyan helyzetbe, hogy a vezérképvisellel jogviszonyba kerüljön. Így nem állhatott már érdekében a számára hátrányos szerződéses kapcsolat fenntartása és a telephely üzemeltetését 2002. május hónapban megszüntette. Nem fogadta el azt az alperesi védekezést, amely szerint a felperes mulasztása okozta a **cég neve 1**-vel kötendő szerződés megghiúsulását, ugyanis a közjegyzői okirat aláíró félként **személy neve 2-t**, az I. r. alperes kft. tulajdonosát tüntette fel és a csatolt felszólító levelet is neki címezték. Mindezek alapján arra következtetett, hogy az I. és II. r. alperes szerződésszegő magatartást tanúsított és ebből eredően a felperes kárigénye megalapozott. Az összegszerűsége vonatkozó jogvitában kirendelt szakértő a telephely árbevételére készített véleményét, amelynek mértékét az alperesek nem vitatták, de hiányolták a kiadási oldal, a költségek vizsgálatát. Ezután a bíróság az I. r. alperest felhívta 100.000.-Ft szakértői díj előlegezésére és a könyvelési adatoknak a szakértő rendelkezésére bocsátására. A fél a felhívásban foglaltaknak eleget tett, de a szakértő a terjedelmes iratanyag ismeretében jelezte, hogy kalkulált díja mintegy 1.200.000.-Ft lesz. A bíróság tájékoztatása és felhívása után az I. r. alperes a díjkülönbözetet nem helyezte letétbe, ezért további szakértői bizonyítás elrendelésére nem kerülhetett sor. Mindezek alapján a bíróság a kártérítés összegét a Ptk. 359. § (1) bekezdése alapján állapította meg a kereseti kérelemben jelölt összegben és időtartamra, a késedelmi kamatfizetés kezdő időpontját a középátlagos időtől határozta meg.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az I. és II. r. alperes éltek fellebbezéssel, kérték annak „hatályon kívül helyezését” és a felperesnek perköltségben marasztalását.

- 4 -

Előadták, hogy 2002. január 1. napja után a felperes már nem a szokásos szakmai szabályok szerint vezette az üzletet és különböző jogügyleteivel kárt okozott. 2002. május 24. napján a szerződéses kapcsolat megszűnt és a cégbíróság 2002. május 30. napján a cégjegyzékeikből törölte a felperest, mint ügyvezetőt.

Sérelmezték, hogy a perben eljáró szakértő csak a perbeli fióktelep árbevételét munkálta ki, amely adat egyébként sem alkalmas összehasonlításra az üzlet korábbi forgalma alapján, erre a **másik városban lévő** telephely szolgálhatott volna bázisadatként. Előadták, hogy 2002. január 1. napja után a bérlő felperes nem fizette ki az importált autók árát és veszélyeztette az alperesi cégek tevékenységét, a vezérképviselletekkel kialakított szerződéses kapcsolatukat. 2002. június 1. napját követően a **II.rendű alperessel** szemben az importőr... az értékesítési szerződést felmondta és a másik importőre egy év elteltével ugyanígy járt el a fizetési késedelmek miatt. A II. r. alperes azóta nem tevékenykedik, bevétele nincs.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

A fellebbezés **megalapozott.**

A felperes a két alperesi kft. ügyvezetője volt és megbízásának tartama alatt eredményesen működtette a ... fióktelepet. A per tárgya azonban nem az ebből eredő elszámolás és a felek magatartásának értékelése, hanem a 2001. április 21. napján létrejött bérleti és együttműködési megállapodás, valamint az ebből eredő kártérítési igény elbírálása. Nincs jelentősége tehát annak, hogy a szerződés fennállása alatt a felperes milyen üzleti tevékenységet végzett az alperes cégekben és a szerződés megszűnését követően mi volt az elszámolásuk eredménye. Kétségtelen, hogy az I. és II. r. alperes tulajdonosai közeli hozzátartozók, de ez nem változtat azon a tényen, hogy a két kft. elkülönülten működő gazdasági társaság. Az együttműködési megállapodás a felperesi állásponttól eltérően közte és az I. r. alperes között jött létre és nincs adat arra, hogy a II. r. alperessel is kötött volna ilyen tartalmú szerződést. Ennek hiányában a II. r. alperes szerződésszegése, károkozása fogalmilag kizárt. A felperes célja az volt, hogy a **gépkocsi típus 2** és a **gépkocsi típus 1** gépkocsikat kizárólagos joggal értékesíthesse **/városban/** és a két vezérképvisellel közvetlen kapcsolatot teremtsen, szerződést kössön. Ennek elősegítése érdekében az I. r. alperes arra vállalt kötelezettséget, hogy mindenben támogatja, rendelkezésére bocsátja a szerződéseit, iratanyagát és ismereteit, valamint elősegíti a kedvező megítélésének kialakulását. Nem vállalta azonban azt, hogy mindenképpen elérje a felperes és a vezérképviselet között a szerződés létrejöttét, hiszen erre ráhatása nem volt, a szerződés a Ptk. 205. § (1) bekezdése értelmében a felek akaratának kölcsönös és egybehangzó kifejezésével jön létre.

A perben a felperes az abból eredő kárát, elmaradt hasznát kívánta érvényesíteni, hogy a két márka kizárólagos értékesítési jogát nem tudta megszerezni. A Ptk. 318. § (1) bekezdése alapján a szerződésszegésért való felelősségre, valamint a kártérítés mértékére a szerződésen kívül okozott károkért való felelősség szabályait kell alkalmazni. A Ptk. 339. § (1) bekezdése szerint aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni.

- 5 -

Pf.II.20.212/2008/3. szám

A kártérítési felelősség megállapításához valamennyi tényállási elem együttes fennállása szükséges, amelyek közül a Pp. 164. § (1) bekezdése értelmében a felperesnek kell

bizonyítani a szerződésszegő magatartást, a kárt és a két tényállási elem között fennálló okozati összefüggést. Az ítéletábra elsődlegesen azt vizsgálta, hogy az I. r. alperes tanúsított-e szerződésszegő magatartást.

A felperes a **cég neve 1**-vel nem azért nem tudott szerződést kötni, mert az I. r. alperes nem támogatta, nem adott át részére iratokat, információt, hanem azért, mert ragaszkodott a két márka együttes értékesítéséhez, ami a vezérképviselőt üzletszabályzata szerint kizáró oknak minősül. Ugyanakkor a **gépkocsi típus 1** értékesítésére sikeres tárgyalásokat folytatott, lehetősége nyílt kizárólag ezt a gépkocsit forgalmazni, de egyedüli márkaként a **gépkocsi típus 2**t is árusíthatta volna. Nem abból eredt az állított kár, hogy az I. r. alperes a szerződésben vállalt együttműködési kötelezettségét nem teljesítette, hanem abból, hogy a felperes a két márkát együtt akarta forgalmazni, amire nem volt lehetőség. Egyéb márkák esetében is előfordul, hogy a gyártó az értékesítés szigorú feltételeket határoz meg, amelyeket a forgalmazónak be kell tartania, ha az adott termékkel akar kereskedni. A felperesnek az elvárhatóság körében kellő ismerettel kellett volna rendelkeznie erről és a szerződéskötés előtt a vezérképviselőknél eljárva érdeklődni a kizárólagos képviselői jog megszerzésének feltételeiről, ám ezt elmulasztotta. Az I. r. alperest a felperesnek harmadik személlyel kötendő szerződés feltételeiről nem terhelte tájékoztatási kötelezettség, de a kizáró okról nem is tudott 2002. tavaszáig, a vezérképviselő ellenőrzésének időpontjáig (Ptk. 4. § (4) bekezdés). A felperes, amikor tudomására jutott, hogy nem kaphatja meg a díleri jogokat a **gépkocsi típus 2** gépkocsik vonatkozásában, úgy döntött, kiszáll az üzletből és a megállapodást megszüntnek tekintette. Maga adta elő: „amikor ezt az alperes feltárta előttem, kijelentettem, hogy ilyen körülmények mellett kiszállok az üzletből, vagyis a megállapodásunkat megszüntnek tekintem” (P.20.806/2003/3.sorszámú jegyzőkönyv 4. oldal). Mindezeket túl konkrét alperesi szerződésszegő magatartásra nem is hivatkozott. Annak, hogy a budapesti közjegyző előtt megjelent-e a kezességvállaló és tartozáselismerő nyilatkozat aláírására, nincs jelentősége, mert ez a nyilatkozat az I. r. alperesnek a **cég neve 1**-vel szembeni kezési felelősségvállalására vonatkozott.

Mindebből arra kellett következtetni, hogy az I. r. alperes nem tanúsított szerződésszegő magatartást, továbbá a felperes által állított károsodás nem áll okozati összefüggésben a tevékenységével. A II. r. alperes nem vállalt együttműködési kötelezettséget, így azt nem is szeghette meg. A kártérítési felelősség bármely tényállási elemének bizonyíthatatlansága kizárja a marasztaló döntés meghozatalának lehetőségét, ezért az I. és II. r. alperest kártérítési felelősség nem terheli.

Megjegyzi az ítéletábra, hogy elmaradt haszon összegének megállapítása csak reálisan ellenőrizhető adatokon alapulhat, erre a vállalkozás árbevétele a költségek ismerete nélkül nem alkalmas (Ptk. 355. § (1) bekezdés).

Ugyanakkor az elmaradt haszon kárenyhítési kötelezettséget is ró a károsultra, ami azt jelenti, hogy a kiesett jövedelem pótlásáról gondoskodnia kell. Arra nincs adat, hogy 47 hónapon keresztül a felperes milyen tevékenységet folytatott és milyen eredményt ért, holott az elsőfokú bíróságnak eltérő jogi álláspontja miatt e körben is vizsgálnia kellett volna. Az általános kártérítés feltételei pedig nem állanak fenn (Ptk. 359. § (1) bekezdés)

ha a fél a szakértői költséget nem előlegezi és ezen okból nem határozható meg a kár pontos összege.

A kifejtettek alapján az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította.

A megváltoztatás folytán pernyertes alperesek elsőfokú eljárási költség és illeték fizetésére kötelezését mellőzte és a felperest kötelezte a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján az alperesek javára első- és másodfokú eljárási költség fizetésére. Az ügyvédi munkadíj összegét a módosított 32/2003.(VIII. 22.) IM. rendelet 3. § (2) bekezdés b/ pontja, valamint az (5) bekezdése szerint határozta meg.

A le nem rótt kereseti és fellebbezési eljárási illeték viseléséről történt rendelkezés a 6/1986. (VI. 26.) IM. számú rendelet 13. § (2) bekezdésén alapul.

S z e g e d, 2008. szeptember 17.

Szűts Károlyné dr. sk.	Dr. Rakita Zsuzsanna sk.	Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró

A kiadmány hitelül :

Nagy Eszter
tisztviselő